

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij pluimvee in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij pluimvee.

Nr.014

TWEEDE SEMESTER 2024

DGZ heeft oog voor pluimvee

Wat zijn de actualiteiten voor pluimvee in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren pluimveeziekten?

IN HET KORT

AI (Aviaire influenza): In tegenstelling tot de voorgaande jaren, zagen we in het najaar geen gevallen op commerciële bedrijven, noch bij hobbyhouders. Bij wilde vogels daarentegen, werd het virus wél gedetecteerd.

NCD (Newcastle Disease): NCD-uitbraken blijven sporadisch voorkomen in Europa. Zo werden er in 2024 nog gevallen gedetecteerd in Zweden en Polen.

IN DE KIJKER

Histomoniasis: een parasitaire dreiging met grote gevolgen

In de autopsiezaal van DGZ zien we regelmatig pluimvee met *Histomonas*, ook bekend als "Blackhead Disease" of histomoniasis. Dit is een ernstige ziekte die wordt veroorzaakt door de eencellige parasiet *Histomonas meleagridis*. De parasiet is erg kwetsbaar en gebruikt een rondworm (*Heterakis gallinarum*) als gastheer, die in de blindedarm van o.a. kippen en kalkoenen leeft. In de eieren van deze rondworm kan de parasiet lang overleven. Regenwormen kunnen zowel *H. gallinarum* als *H. meleagridis* overbrengen, wat maakt dat kippen en kalkoenen die deze regenwormen opeten, met beide kunnen besmet raken. Ernstige uitbraken worden vooral bij kalkoenen gezien, terwijl andere pluimveesoorten meer resistent zijn tegen de ziekte. Toch kunnen ook bij leghennen en moederdieren gevallen voorkomen, waarbij de ernst van de ziekte varieert van subklinisch tot meer ernstige gevallen, soms met bijkomende bacteriële infecties.

Mogelijke symptomen van een uitbraak van histomoniasis zijn verminderde voederopname, depressie, samentroepen, afwijkende mest en sterfte. Zieke leghennen vertonen doorgaans minder klinische symptomen dan kalkoenen, bij deze dieren zien we eerder legdaling en secundaire bacteriële infecties. *Histomonas* veroorzaakt ontstekingen in de lever en blindedarmen, wat kan leiden tot grote verliezen in de pluimveehouderij. Een typisch beeld bij autopsie zijn verspreide, ronde haarden van weefselsterfte (target lesions) in de lever, die

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2024.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

variëren in grootte (Foto 1). De blindedarmen hebben een verdikte wand, zijn verwijd en gevuld met grote, kazige proppen (Foto 2). De diagnose kan worden gesteld door histopathologisch onderzoek en bevestigd met een PCR-onderzoek, een moleculairbiologische techniek om de *Histomonas meleagridis*-parasiet op te sporen. Bij histopathologisch onderzoek van de letsels zien we leverschade en ontsteking van de blindedarm, met aanwezigheid van protozoaire parasieten.

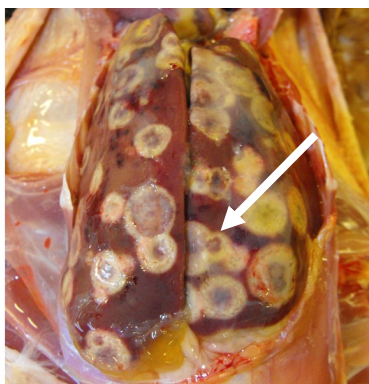

Foto 1 (links): Typische letsels ter hoogte van de lever: donkere haard met bleke rand.

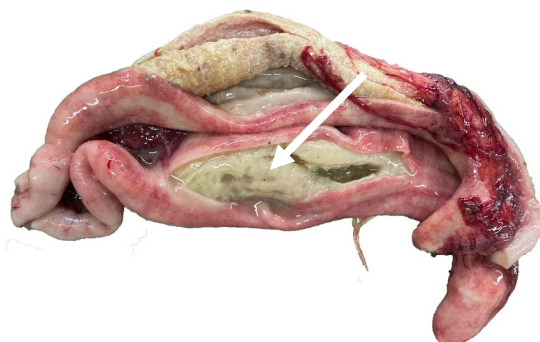

Foto 2 (rechts): Typische letsels ter hoogte van de blinde darm: kazig ontstekingsmateriaal.

Hoe histomoniasis bestrijden?

De *Histomonas*-parasiet zelf kan niet behandeld worden, omdat er in Europa geen middelen zijn toegestaan. Er is ook geen vaccinatie mogelijk. Het komt er dus op aan de ziekte preventief aan te pakken, wat maakt dat het belangrijk is om de *Heterakis gallinarum*-rondworm te bestrijden. Want zonder deze (tussen)gastheer kan de parasiet slechts korte tijd in de omgeving overleven. Maatregelen in leegstand, maar ook een geoptimaliseerd ontwormingsprogramma kunnen helpen bij de bestrijding van de tussengastheer. Een goede bioveiligheid is eveneens belangrijk om ervoor te zorgen dat er geen besmette wormeieren in de pluimveestallen komen.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2024 (jan-jun)	2024 (jul-dec)	Trend
Hygiënogrammen	% dossiers afwijkend van norm bij veehouders	3,6%	2,4%	↓
	% dossiers afwijkend van norm bij broeierijen	0%	0%	-
<i>Mycoplasma gallisepticum</i>	dossiers met positieve resultaten	Agglutinatie: 0	Agglutinatie: 0	-
	dossiers met positieve resultaten	ELISA: 12	ELISA: 3	↓
	dossiers met positieve resultaten	PCR: 0	PCR: 0	-
NCD	aantal monsters	56 monsters, 6 POS*	106 monsters, 1 POS*	↓
Aviaire influenza (vogelgriep)	aantal monsters	484 monsters, 0 positief**	495 monsters, 0 positief	-
Autopsie	dossiers pluimvee	62	61	-
	stuks pluimvee	246	259	↑
Salmonella serotype	Pluimvee-categorie	Tomen pos in 2024 (jan-jun)***	Tomen pos in 2024 (jul-dec)***	Trend
<i>Salmonella</i> Enteritidis	Fokpluimvee	0	1	↑
	Leghennen	7	3	↓
	Vleeskippen/kalkoenen	3	3	-
<i>Salmonella</i> Typhimurium	Fokpluimvee	3	2	↓
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	11	21	↑
<i>Salmonella</i> Infantis	Fokpluimvee	0	0	-
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	18	21	↑
<i>Salmonella</i> Paratyphi B var Java	Fokpluimvee	0	0	-
	Leghennen	0	0	-
	Vleeskippen/kalkoenen	59	74	↑

- : Situatie stabiel.

*: Allemaal lentogene stammen die laag pathogeen zijn

** : DGZ heeft niet alle analysedata van de uitbraken

***: Definitieve resultaten *Salmonella*-analyses worden later gepubliceerd op www.dgz.be

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 12/03/2025.